OKÉNKO DO FARNOSTI

VYDÁVÁ FARNOST SV. VÁCLAVA V LETOHRADĚ

Ročník XXXI **Listopad 2022** **číslo 11**

Podzimní ráno na horách

Blízko je všecko vzdálené,
když lesy kvetou podzimně
a my jsme sami.
Z koliby vyjdu –
hory, modré hory,
obláčky bílé, staří známí,
zdraví mne,
mne, živou tečku mezi nebem, zemí:
čekají na mne mezi piniemi.

Li Po, Zpěvy staré Číny,
přeložil Bohumil Mathesius

Úvodem

Vedle války na Ukrajině je pro nás velkým nebezpečím, že prezidentem bude zvolen A.B. Po listopadu by to byla nejhorší a nejnebezpečnější figura na Hradě. A.B. mimo jiné léta prosazoval, aby Dukovany stavěl Rosatom. Agent, který nepřizná spolupráci, je stále ovládaný tím, komu se upsal.
Při demonstraci 30. října v Praze na Václavském náměstí nás herec Jiří Suchý ve svém projevu vyzval: „Zkusme, jaké to je, být stateční."
Nemám rád zesměšňování; ani zločinců, i když tomu psychologicky rozumím. Některým lidem vadí zesměšňování Putina, ale proti jeho hrůzným zločinům nevystupují.
Několik let po vraždě slovenského novináře a jeho snoubenky jsme se dočkali vraždy dvou gayů. Řada politiků po takovýchto neštěstích vydává silná prohlášení, ale vlastní nesnášenlivost nemění. Někteří heterosexuálové pokládají za ctnost, jací se sami narodili a homosexuály obviňují za to, jak se narodili oni. Kdo upírá někomu stejnou hodnotu a důstojnost jako sobě, proviňuje se i proti Stvořiteli. Potřebujeme naslouchat druhým, vzdělávat se a měnit své omezené názory a postoje k lidem, kteří jsou jiní než my. */v*

Pokud jste neutrální v situacích nespravedlnosti, zvolili jste stranu utlačovatele.

Desmond Tutu

Letošní Sacharovovu cenu za svobodu myšlení od Evropského parlamentu obdržel „statečný ukrajinský lid, který v obraně před ruskou agresí bojuje nejen za svou vlast, ale i za evropské hodnoty".

Celý svět je jako tenký most
a to hlavní je nebát se.

Nachman z Braclavi

Kdo neví, kam pluje, pro toho je každý vítr nepříznivý.

námořnická moudrost.

ZLOM

Ladislav Heryán

Možná se můžeme ptát, kde se z evangelia, tedy z té radostné zvěsti, stala zvěst výhružná. Z evangelia se stala hrozba. Začátek musíme hledat ve 4. století, kdy na-stoupil na trůn císař Konstantin, v roce 313. Je to možná díky císaři Konstantinovi, který učinil křesťanství státním náboženstvím. A křesťanství se stalo určitou ideologickou výplní upadajícího císařského Říma. …
Hlavním nástrojem křesťanství se stal kříž. A křesťanství se stává, v tom nejhorším slova smyslu, náboženstvím, stává se represivním prostředkem pro nadvládu nad lidským svědomím. Začínají se rodit seznamy hříchů, lehkých a těžkých. Seznamy trestů za takové a takové hříchy....

Takové křesťanství už není něco, co se rodí ze setkání se vzkříšeným Kristem, ze zážitku a zkušenosti s Bohem, kterému je každý člověk drahý.
Jedinečný vztah Boha k nám nás proměňuje. Ale řekne-li někdo kvůli kariéře: „Je výhodné se nechat pokřtít, protože to je státní náboženství", nebo řekneme-li: „Nenecháš-li se pokřtít, budeš zavržen," nastává degradace vztahu mezi Bohem a člověkem. Stáváme se formálními křesťany, kteří netuší, že k nám má Bůh osobní vztah.
Bůh je milosrdný ke každému, je láskou ke každému.
Kristus nás neodsuzuje, jeho slova neříkají nic jiného než to, jak být plně člověkem. Pokud žijeme nějak špatně, tak jenom sami sobě škodíme, ale nic nás nemůže podle mě vytrhnout z prostoru Boží lásky.

Kazatel si nevymýšlí - chce být Boží troubou, horuje pro Hospodina, Boha zástupů, káže Krista, dělá, co může, ale i tak je to jenom člověk se svými chybami, úlety, se svou trapností, přemoudřelostí, se svou směšnou vážností - je to přece jenom taky takovej Boží trouba.

Boží trouba, s. 7

Bůh si ty své hledá,
do svých knih nám nahlédnout nedá,
je pravdivý až běda,
Bůh se osrat nedá.

Vrata dokořán, s. 94, Sváťa Karásek

Nestačí být zalezlý někde v kostele, modlit se otčenáš a tvářit se, že nemám co dočinění s tím, co se děje kolem. Jsem pro, aby křesťan cítil odpovědnost a angažoval se.

Svatopluk Karásek

Bez proroků se neobejdeme. Bez nich se opakovaně ocitáme ve válce a ta je nestvůrou plodící nejrůznější hrozná násilí.

Buď k sobě přátelský a tvé já bude spokojené; to tě osvobodí, abys mohl milovat svého bližního.

Anthony de Mello

Římský biskup František k výročí zahájení II. vatikánského koncilu řekl:
„Znovu objevme koncil, abychom vrátili prvenství Bohu, tomu, co je podstatné:
k církvi, která je poblouzněná láskou ke svému Bohu a ke všem lidem, jím milovaným; k církvi, která je bohatá na Ježíše a chudá na prostředky; k církvi, která je svobodná a osvobozující.“

Prof. Tomáš Petráček:

K vraždám před bratislavským gay klubem pár slov z perspektivy katolického křesťana a duchovního:

- myšlenky mají své důsledky: dříve nebo později se promítnou do jednání
- už v církvi často používaný diskurz „normality“ a „normálnosti“ (odkazující na koncept přirozenosti) je zde implicitně agresivní a vylučující: ti „jiní“ jsou nutně nenormální... se všemi důsledky
- proč zrovna mnoha příslušníkům křesťanského společenství, které se snaží různými prvky zbožnosti a spirituality učinit citlivějším a vnímavějším vůči Bohu a člověku, se zvláště v tomto případě nedaří podívat se na svět očima těch druhých?
- zvláště vůči společenství, ve kterém si svoji sexuální orientaci nevybrali, a jehož členové navzdory velkému zlepšení mají pořád život o hodně komplikovanější
- patologické naopak je, když se mladý katolík přizná ke své orientaci a je vyloučen svojí rodinou nebo jeho rodiče nemohou kvůli tomu nadále chodit do své farnosti, protože je neakceptuje (a to se bohužel děje)
- z podstaty křesťanství a evangelií není naprosto žádný důvod, proč by se církev měla angažovat do politických zápasů o tom, jaké úpravy zvolí stát pro zlepšení životní situace LGBT komunity.

Na přímo řečeno: není žádný důvod, proč by česká katolická církev měla bojovat proti manželství pro všechny

- tyto vraždy jsou ultimátní impuls, abychom se všichni podívali do svědomí a popřemýšleli, co v našem myšlení k podobným aktům násilí vytváří živnou půdu
- pro křesťany by stačilo brát vážně evangelijní výzvy: například "blahoslavení tvůrci pokoje", "nesuďte a nebudete souzeni" a "cokoliv jste udělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, pro mně jste udělali“ etc.
- a začít můžeme tím, že oběti vraždy svěříme v modlitbě milosrdnému Bohu a budeme modlit za obrácení všech, kdo v srdci chovají nenávist a násilí.

Jákob Jicchak, pozdeji rabi zvaný Jasnovidec z Lublinu, už jako malý chlapec často utíkal do lesa.
Otec se ho ptal: „Proč stále běháš do lesa?“
„Hledám Boha“, odpovídal chlapec.
„Ale cožpak není Bůh všude?“
„Ano, otče.“
„A cožpak není Bůh všude stejný?“
„Ano…, ale já nejsem všude stejný“.

SVÁŤA KARÁSEK A VÍNO

Evangelický duchovní a undergroundový písničkář by 18. října oslavil osmdesátiny

Bylo to v polovině sedmdesátých let, ticho bylo téměř hmatatelné. Poslední nápisy vyzývající okupanty k odchodu domů byly zamazány vápnem, z obchodů mizely gramofonové desky a knihy zakázaných autorů, komunisté vyžadovali a tvrdě vymáhali tanečky a oslavy k poctě svých tučných funkcionářů. A pak jsem kdesi mezi mladými lidmi u ohně zaslechla pozoruhodnou výzvu: „Say no to the devil, say no / Say no to the devil, say no / Devil is the severe, he won't treat nobody right, say no to the devil, say no.“
A pak jasná slova o tom, že ďáblovi je možné odporovat, že ti vyšklebení bolševičtí mocnáři s rybíma očima a tlustými zadky budou smeteni dějinami, že jejich oslavné pomníky a povinné ikony skončí v „móři ohnivým“. Bylo to tak nové, tak svěží a útěšné, že jsem tehdy co by teenager ubitý vševládnou šedí a téměř udušená beznadějí začala opět dýchat. Hned jsem se ptala, kdo že to složil. Prý nějaký Sváťa. Sváťa Karásek.

Sehnala jsem si nahrávky jeho dalších písniček, v levném magnetofonu to šramotilo, mnohokrát kopírované pásky byly sotva poslouchatelné, chrastilo to a slova zanikala v šumu, ale i tak jsem je dokázala poslouchat stále dokola. Melodie amerických tradicionálů a spirituálů byla chytlavá a české parafráze původních textů byly vtipné, poetické a nadto jednoznačné. Byly to pravé protestsongy hrané na tři akordy, zpěv nesentimentální a nevyumělkovaný, něco zcela nového a naprosto kontrastního k cukrkandlové a prázdné produkci tehdejší povolené populární tvorby.
Já i mí přátelé jsme tehdy podvědomě cítili, že nejen propagandistické šunty, ale dokonce i naprosto neutrální písně a televizní pořady jsou falešné. Veršíčky o lásce, rozjásané trylky, flitry, pestré barvičky a křečovitý optimismus nevyjadřovaly to, co jsme dennodenně prožívali, když naše rodiče vyhazovali z práce, když jsme nemohli studovat a cestovat, když jsme nemohli sehnat desku lidových písniček jenom proto, že je zpíval Jaroslav Hutka, o Krylovi ani nemluvě, když z knihoven zmizely krásné knihy včetně těch dětských, například *Putování za švestkovou vůní*, jen proto, že Ludvík Aškenázy po srpnu 1968 emigroval, když nás později předvolávali k výslechům nebo sledovali na ulici, kam jdeme, a odposlouchávali přednášky o filosofii u Němcových v Ječné ulici. Sváťa zpíval pravdivě.
Podařilo se mi jej osobně poznat těsně před jeho odjezdem do emigrace, kam jej v zimě roku 1980 vyštvali estébáci v rámci státně teroristické akce Asanace. Nejprve žil v imigračním táboře Rakousku, později v Curychu, kde působil jako evangelický duchovní a odkud mi poslal jediný dopis, kde mi děkoval za podporu. To už jsem znala více jeho přátel a dozvídala jsem se, čím musel projít ve své vlasti. Když okupanti v srpnu roku 1968 projížděli Prahou, zablokovali průjezd sanitky, která vezla novorozená dvojčátka Karáskových. Děti v sanitce zemřely na podchlazení. Něco tak děsivého by každého zlomilo, Stáňa i Sváťa s tím museli žít.
Sám říkával, že smrt provází jeho život velmi blízko, ale nesla jej víra, nikdy neztrácel veselou mysl a jakýsi prosvětlený optimismus. Alespoň navenek tak působil, jen někdy, snad když se trochu napil vína, vyplul z hlubin jeho mysli jakýsi kal, smutek, roztrpčenost, ale nikdy jimi nezatěžoval přátele. Jakákoliv sebelítost mu byla naprosto cizí. Ze smrti si dělal šoufky, vykládal, co se mu má zpívat na pohřbu, byla to jeho verze gospelu Give me that old-time religion, a vymýšlel různé humorné epitafy, které by mu přátelé měli vyrýt na hrob, až „zaklepe bačkorama“.
Pro své politické postoje byl v roce 1973 Sváťa zbaven tzv. státního souhlasu k výkonu duchovenské služby. Tímto zvrhlým opatřením mohli komunisté ovládat duchovní všech denominací a udržovat je v poslušnosti. Kdo se nesklonil, mohl přijít o práci, nejen v konkrétním sboru či farnosti, ale kdekoliv a na neomezenou dobu, protože státní souhlas se týkal celého státu. Sváťa pak byl kastelánem na hradě Houska, kam za ním jezdili přátelé a umělci, nebo v Praze myl okna. Říkal si *myčvok* a smál se tomu. Manuální práce mu nevadila, byl rád mezi lidmi a měl pro ně hluboké pochopení. Později jsem slyšela, že téměř každý, kdo se s ním setkal, měl pocit, že je výjimečným Karáskovým přítelem, že mu Sváťa věnuje veškerou pozornost a respekt, to byl jeho dar. Myslím, že jsem podlehla stejnému kouzlu, ale nepovažuji to za omyl a klam, Sváťa v tom byl upřímný.
V undergroundové komunitě nacházel nový a velice vnímavý sbor, shromáždil okolo sebe všechny možné zajímavé lidi od těch na

samém kraji společnosti až po šikanované intelektuály z kotelen a kanálů. Měl rád odstrčené a stigmatizované lidi, pro ně měl soucit a nekonečnou trpělivost. Nikým nepohrdal, nikoho neodmítal, každého soustředěně vyslechl, ke komunistickým kolaborantům a papalášům však byl nebojácně a tvrdě kritický. Občas byl i kritický k potentátům církevním, ale v tom byl mírnější, pořád měl svou církev rád, přestože se k němu ne vždy chovala dobře. Pamatuji na pozdvižení mezi faráři, že si Sváťa v písni dovolil nazvat ďábla sviňákem. Takový nehezký vulgarismus, to se na pana faráře přece nesluší.

Když už nesměl na kazatelnu, Sváťa sedával v laciných hospodách, hrál na kytaru své tři akordy, kázal svými písničkami a vyprávěl veselé historky: *„To jsem byl na Střední zahradnické škole v Mělníku a jednou jsme měli na 1. máje pochodovat pod tribunou, kde seděli ti bolševici. A měli jsme po nich házet kytičky fialek. Tak jsem si řekl: „Na tohle se prostě nemůže přijít“, a do své kytičky jsem zahradnickým drátem přivázal pořádný šutr. A vrhnul jsem ho s těmi fialkami na tribunu. Ještě ani nedopadl a hned se ze sekce učitelů ozvalo: „Karááááásek, ke mně!“ Oni mě znali.“*

V roce 1976 se režim zaměřil na alternativní hudební scénu, došlápl si na členy skupin The Plastic People of the Universe a DG 307, zavřel zpěváky a muzikanty do vazby a chystal monstrproces za „výtržnictví“. Papaláši se domnívali, že zpacifikovaný národ ocení potrestání vlasatců a neskladných umělců, kteří hrají divnou hudbu, a že nikdo nebude příliš protestovat, proti skrouhnutí „chuligánů“. Naopak, mocnáři si mysleli, že každý, kdo by si chtěl napříště něco jen tak volně zpívat, si dá pořádný pozor. Spolu s Plastiky byl zatčen také Sváťa Karásek a odsouzen k osmi měsícům natvrdo. Za spirituály a biblické písničky, například za podvratné verše, že *„V nebi je trůn, pravdy hlavní sídlo, všem vladařům připomínej.“*

Tento proces však neprošel režimu nijak hladce, na obranu vězněných muzikantů vystoupili Jan Patočka, Václav Havel, Ludvík Vaculík, Ladislav Hejdánek a další intelektuálové, z nichž jen někteří znali a milovali hudbu Plastiků, ale slovy Jana Patočky, kterému se zrovna muzicírování vlasatých rebelů moc nelíbilo, *„nelze tolerovat věznění lidí za písničky.“* Proces s Plastiky a široká reakce na něj stály v základech Charty 77.

Až po navrácení svobody jsem opět viděla Sváťu. Navštívila jsem ho v devadesátých letech třikrát v Curychu, kde nám ve své luxusní faře poskytoval laskavý asyl. Když jsem ho navštívila potřetí, tehdy s Milanem Balabánem, velkolepě nás napájel dobrým vínem, ve kterém se jako vyučený vinař vyznal, hostil nás švýcarskými sýry a italskými specialitami, vyprávěl své legendární historky a vozil nás po Švýcarsku. Vzal nás parníkem na objížďku jezera Vierwaldstättersee, ukázal nám středověký dřevěný Kapličkový most v Lucernu, zavedl nás do nóbl Schiffrestaurant Wilhelm Tell a nabídl nám jídelní lístek.

Chtěla jsem si vybrat nikterak drahé, ale pro mne exotické kalamáry, ale Sváťa mi kategoricky pravil: *„To nejez, to je jen taková guma, objednám nám něco pořádného.“* On už byl takový autoritativní. A objednal masové fondue, to nejdražší, co se vůbec dalo sehnat. Vrchní slavnostně přinesl na stůl hořák, v němž modrým ohněm planul koňak, a obrovskou mísu s kousky různých druhů masa. A my jsme napichovali ta masíčka na vidlice a namáčeli do hořícího drahého koňaku. A pak ještě Sváťa zavedl řeč s majitelem podniku o fotbale, Češi tehdy porazili nějakého obávaného soupeře Švýcarů a pomohli Grasshopperům k postupu, a nadšený šéf mu za nás Čechy dal na to koňakové fondue značnou slevu. Takové měl Sváťa charisma, kdo zná opatrné a shánčlivé Švýcary, ví, jaké to bylo kouzlo, ne-li zázrak.

Když se Sváťa navrátil domů, jezdila jsem za ním do Prahy k Salvátoru, kde míval svá kázání. Ale pak nás pohltily jiné věci a vídali jsme se už málo, například v roce 2007 na demonstraci proti antisemitismu, která 10. listopadu, v den výročí říšského pogromu, zmařila pochod neonacistů. Sváťa na Staroměstském náměstí hovořil na tribuně a pak jsem ho viděla, jak šel s Fedorem Gálem na skleničku. Jednou též přijel do Plzně a opět jsme se potkali při podobné příležitosti. Sváťa už byl aktivní v politice a v kravatě byl velice důstojný.

Naposledy jsem ho potkala na setkání Charty 77 v Lucerně v lednu 2017. To už byl po mrtvici a těžce hovořil, vzala jsem do dlaní jeho ruku, byla chladná. Ale jeho oči byly stále stejně radostné, zářící vnitřním ohněm jako kdysi. Zemřel 20. prosince 2020. Přál si mít na náhrobním kameni větu „Už domachroval“. Ale leží pod růžovým kamenem spolu s členy své rodiny a žádná humorná alotria si na hrobě neprosadil.

Nemyslím, že mu to vadí, jsem si jistá, že vstoupil do té zářící nebeské síně s plnou parádou, všechny tváře se k němu otočily a ozvalo se halasné vítání. Sváťa rozzářeně obhlédl společnost a nechal si nalít to nejlepší víno. Jako vinař a znalec Písma věděl: *„Podstatný je pití vína sled / nejlepší víno se dává hned / a jak Času přibejvá to horší se nalejvá / v Káni maj nejlepší naposled. / V žití tvém přibejvá dalších let / nečekej nejhorší naposled, / Bůh na sklonku tvého dne / dá ti víno výborné / výborné víno až naposled. / V žití tvém dnes každá radost tvá / radost tu úplnou předjímá, / svý smrti jen přejdeš most, / Bůh zavolá: „Další host, novej host k nám vešel na slavnost.“*

Sváťa by dnes, 18. října, oslavil osmdesátiny. Odešel v požehnaném věku, ale pro nás příliš brzy. Chybí zde jeho čistá duše, nezlomný optimismus, štědře rozdávaná tichá radost a tříakordové spirituály. Tak všechno nejlepší, tam nahoře, milý Sváťo!

Mgr. Věra Tydlitátová, Ph.D. je religionistka a judaistka zabývající se problematikou extremismu a xenofobie. Působí na Fakultě filozofické Západočeské univerzity v Plzni.

TO, ČO VYZERÁ AKO ZLO, JE V SKUTOČNOSTI HLÚPOSŤ

Martin M. Šimečka

Nemecký teológ a filozof Dietrich Bonhoeffer už v r. 1943 opísal jav, keď sa ľudia stávajú hlupákmi a tým ešte nebezpečnejšími, než keby boli len zlí.

Nikdy nebolo v tomto storočí zlo tak ľahko rozpoznateľné ako dnes. Prečo je teda na Slovensku toľko ľudí voči nemu slepých a väčšina si želá víťazstvo Ruska, ktoré je dnes zreteľným stelesnením zla?

Mnohí z nich sú iste zlí a bezcitní, ale keby mali byť takí všetci z tejto väčšiny, bolo by to proti prirodzenému pomeru ľudských vlastností. Keby bola väčšina zlá a bezcitná, ľudstvo by už dávno zaniklo.

Existuje však vlastnosť, ktorá môže mať navonok prejavy zla a bezcitnosti, ale jej podstatou je niečo iné. Je to hlúposť.

Nemá zmysel ich presviedčať

Keď som ešte za komunizmu čítal texty nemeckého teológa a filozofa Dietricha Bonhoeffera, žasol som nad ich prenikavosťou, lebo mi vysvetľovali správanie väčšiny za minulého režimu. Ale keď som ich teraz čítal opäť, zistil som, že súčasnosť opisujú ešte presnejšie.

Bonhoeffer sa podieľal na príprave atentátu na Hitlera a v apríli v r. 1945 ho popravili na priamy Hitlerov rozkaz, keď predtým strávil vo väzení dva roky. Počas nich napísal texty, ktoré urobili ich autora nesmrteľným.

„Hlúposť je nebezpečnejší nepriateľ dobra než zlo,“ píše v knihe Na ceste k slobode (Listy z väzenia). Proti zlu sa totiž dá brániť, ale proti hlúposti „sme bezbranní“. Nedá sa proti nej argumentovať, lebo „fakty, ktoré odporujú predsudkom, sa prosto neuznávajú“.

Ak sa chceme vyrovnať s hlúposťou, musíme sa usilovať pochopiť jej podstatu. „Hlupák

na rozdiel od zlého človeka je sám so sebou spokojný, stáva sa dokonca nebezpečným, lebo stačí ľahké podráždenie a prejde do útoku.“ Preto treba byť voči hlúpemu človeku obozretnejší než voči zlému. Nemá zmysel ho presviedčať argumentmi, tvrdí Bonhoeffer.

Podstata tejto hlúposti však nespočíva v nedostatku intelektu, je to „ľudský defekt“, ktorý postihuje aj inteligentných ľudí. Tento defekt nie je vrodený, je to skôr sociologický jav, keď sa ľudia za istých okolností „nechávajú ohlupovať“. To vysvetľuje, prečo sa dnes pred našimi očami a k nášmu údivu aj inteligentní ľudia stávajú hlupákmi.

Je to vonkajšia moc, ktorá „pripravuje človeka o jeho vnútornú samostatnosť, takže sa – viac či menej nevedome – vzdáva hľadania vlastného postoja k daným životným situáciám“. Hlupák, ktorý podporuje Rusko a bude sa s vami hádať, nie je autonómnou bytosťou: nestojí pred nami on osobne, lebo „predsudok a frázy nad ním nadobudli moc“. Stal sa nástrojom bez vlastnej vôle, je v podstate znásilnený. A o to nebezpečnejší, lebo hlupák je schopný konať zlo bez toho, aby ho rozpoznal.

Bonhoeffer odišiel po nástupe Hitlera v r. 1933 do Londýna, ale o dva roky neskôr sa vrátil do Nemecka, lebo sa rozhodol čeliť nacizmu a ľudskej hlúposti. Pochopil však, že s hlupákmi sa nedá diskutovať a pridal sa k odboju, lebo „nečinné vyčkávanie a tupé prizeranie sa nie je kresťanským postojom“. Ako teológ mal jasnú odpoveď na otázku, či smie kresťan porušiť prikázanie „Nezabiješ!“, ak ide o tyrana.

V analýze masovej hlúposti ako spoločenského javu však varuje pred pohŕdaním hlupákmi. „Keď pohŕdame ľuďmi, dopúšťame sa práve hlavnej chyby našich protivníkov,“ píše. „Nič z toho, čím pohŕdame v druhom človeku, nie je celkom cudzie ani nám.“

Tieto slová by sme mali mať na pamäti, keď vidíme týchto hlupákov na námestiach. Na rozdiel od tých, ktorí ich z tribúny ohlupujú. Tí si, naopak, naše pohŕdanie zaslúžia vrchovato.

Je táto hlúposť, ktorá je nebezpečnejšia než zlo, neporaziteľná? Bonhoeffer píše, že sa nedá premôcť „prostým poučením, ale len aktom oslobodenia“. A že toto oslobodenie ohlúpených myslí musí prísť zvonku. „Dovtedy sa budeme musieť zriecť všetkých pokusov hlúpych presvedčiť.“

To je odpoveď tým „rozumným“, ktorí sa – hoci v dobrom úmysle – domnievajú, že svet sa dá napraviť rozumom, a „vo svojej krátkozrakosti chcú byť spravodliví na všetky strany“.

Zlo je v skutočnosti hlúpe

Nacistické Nemecko muselo byť porazené, aby sa časom vytratila aj hlúposť, ktorá posadla nemecký ľud. Nemci museli zažiť utrpenie, aby pochopili, aké utrpenie spôsobovali iným národom.

To isté platí aj pre Rusov. „Treba počítať s tým, že väčšina ľudí zmúdrie len tým, čo okúsi na vlastnom tele,“ píše Bonhoeffer. Rusi práve dnes zisťujú, že vojna vstúpila cez mobilizáciu do ich životov a vyberá si státisíce mužov na popravu.

Bonhoeffer sa v roku 1943 pýtal, či „boli niekedy v dejinách ľudia, ktorí mali vo svojej dobe tak málo pôdy pod nohami ako my“. Ľudské dejiny neponúkali návod, ako sa správať v novej situácii, keď hlúposť ovládla masy a prítomnosť zdanlivo nemala alternatívu.

My však práve vďaka nemu vieme, že alternatíva existovala a že tak, ako bolo porazené Nemecko, je možné poraziť aj hlúposť. Bonhoeffer túto porážku predvídal, keď napísal: „K najúžasnejším a zároveň najnespornejším skúsenostiam patrí, že zlo sa ukáže – často prekvapivo skoro – ako hlúpe a neúčelné.“

Môžeme len dúfať, že zlo sa takto ukáže skôr, než bude neskoro.

JSEM RUS. A UŽ MĚ TO NEBAVÍ

Michail Ježov

M. J. je ruský hudebník a grafik, stojí mimo jiné za projektem EzhoFF Band. Pochází z Petrohradu, ale kvůli útokům kremelských aktivistů a hrozbě pronásledování ze strany státní moci z Ruska emigroval. Krátce působil v Praze a od r. 2019 žije v Bulharsku.

Jsem z Ruska. Nekamenujte mě hned a nenadávejte mi. Jak se říká, rodiče si člověk nevybírá. Ani místo, kde se narodil. A ani já jsem neměl na výběr. Narodil jsem se tam, kde jsem se narodil. Mou vlastí je Rusko. Pardon.

To, co se nyní děje na Ukrajině… To, co se v této zemi právě teď děje, je bolestivé. Domnívám se, že každý rozumný člověk dnes chápe, že ruská agrese je bojem zla proti dobru. Je to útok zla na dobro. Je to likvidace celé země a národa. Je to genocida!

Na sociálních sítích se setkávám s nejrůznějšími debatami. Například o ruské kultuře. V trombonech a saxofonech hudebníků zafuněl ruský vzduch. Už to zapisují do notových osnov. Již se to tiskne na plakáty: „Nesahejte na ruskou kulturu!“ Jak se říká, válka je válka, ale ruská kultura je prý něco jiného. A není třeba směšovat Dostojevského se skřety.

Víte co? Ruská kultura světu nic nedala. Nic. Přes noc se odhalila její prázdnota.

Od ruské kultury se lidé odvracejí ne proto, že by existovala nějaká rusofobie. Ne proto, že by chtěli škodit Putinovi. Ale protože ruská kultura je z hlediska výchovy člověka naprosté nic. Miliony na celém světě si nyní uvědomují, že to byla ruská kultura, kdo ve své zemi vypěstoval bezuzdný fašismus. A ta samá ruská kultura neudělala nic, aby tomu zabránila.

Ve všech svých příbězích, básních, románech a filmech ruská kultura pěstovala nadřazenost. Nadřazenost jakési rasy Rusů nad ostatními. Ve stylu… Ruská civilizace, máme svou osobitou cestu, záhadná ruská duše a bla, bla, bla.

Nic takového. Kdepak. Žádné záhady, žádná osobitá cesta, žádný Bohem vyvolený lid. Z ruského vojáka se stal lupič, násilník a vrah. A to ne zničehonic. Ale právě i s pomocí „ruské kultury“.

Z ruského vojáka se stal skřet. Proto se nedivte, že tuto kulturu teď vylučují z té světové. Ruší divadelní představení, koncerty, filmy, vyřazují knihy z knihoven. Nebuďte překvapeni. Ruská kultura zcela jasně prokázala svou nekompetentnost a toxicitu v otázce výchovy osobnosti.

Ruská pravoslavná církev

Také naprostý propadák. Úplný a nezvratný. Co měla udělat hned první den války? Jo, sakra. Měla bít na poplach, zvonit na všechny zvony, ozývat se ze všech shromaždišť a vyzvat všechny své farníky, aby vyšli do ulic svých vesnic a měst s jedinou výzvou: „Zastavte zabíjení! Zastavte válku! Probíhá válka! Porušujeme jedno z Božích přikázání: ‚Nezabiješ!‘ Přestaňte porušovat toto Kristovo přikázání!“

Ruská pravoslavná církev nicméně ani dříve nebyla příliš políbena inteligencí. Ukázalo se to v tom, že povzbuzovala lidi k porušování přikázání „Nebudeš mít jiného boha mimo mne“. Mám na mysli Putina. „Nepokradeš.“ Mluvím o Krymu. Už tehdy bylo s ruskou pravoslavnou církví všechno jasné.

ALE! Žehnání za vraždy a znásilnění, to pro mě byl mimořádný šok.

Ruská pravoslavná církev nevytvořila nic jako protiváhu ruské kultuře a rovněž nevychovala ruského vojáka, ale zloděje, násilníka a vraha.

Důstojníci

V Rusku existuje mnoho profesních organizací. Je možné, že se v jednotlivých názvech spletu. Svaz ruských důstojníků, Svaz veteránů bojových akcí, Svaz veteránů z Afghánistánu, Svaz všelijakých nášivek a skupin ALFA a bla, bla, bla. Všemožné svazy hochů válčících, otlučených a čestných. Klíčovým slovem je „čestných“. A dalším pak „důstojníků“.

Tak co? Kde jsou všichni ti důstojníci? Kde jsou všichni ti absolventi elitních důstojnických škol? Nachimovci, suvorovci a další. Kde je naše armádní elita? Kde je ta sůl země, bílá kost, modrá krev? Kde?

Hned první den války. No, dobře. Ne první. Druhý, třetí. Kde byli? Kde byli po Buči a po zveřejnění všech těch válečných zločinů?

Důstojníci. Měli přijít přímo pod hradby Kremlu, seřadit se jako na přehlídce, strhnout

si výložky a všechna vyznamenání a medaile a volat: „S takovou ‚armádou‘ nechceme mít nic společného!“ A všechno to hodit k Leninovu mauzoleu. Prokázat svou vůli, ukázat svou statečnost, zdůraznit svou příslušnost k armádní elitě. Požadovat rezignaci vrchního velitele a postavit všechny válečné zločince před vojenský soud.

Měli se distancovat od všeho, co v současném světě nazýváme ruskou armádou. Současný ruský důstojník je nic. Fikce. Není tu žádná čest, žádná udatnost, žádná oddanost lidu, žádná láska k profesi. Je to prostě legální lupič, násilník a vrah, jen s vyšší hodností.

Školství

Putinovu režimu je dvaadvacet let. Je to přesně tolik, kolik je chlapcům, kteří nyní kradou, znásilňují a vraždí na Ukrajině. A právě na tomto místě můžeme udělat tlustou čáru za ruským školstvím. Kdo ty chlapce vychoval? Kdo může za to, že jsou takoví? Ruská kultura? Ruské náboženství? Ruští důstojníci? Nebo ruské školství… Dědic prý toho nejlepšího školství na světě. Sovětského.

Kdo z těchto někdejších dětí vychoval lupiče, násilníky a vrahy?
Co jste tam vy, ruští učitelé, celých těch dvaadvacet let dělali, že když k vám přišly děti a od vás do světa vyrazili hotoví vrazi a násilníci? Chápu, že jste na to neměli čas. Museli jste zajišťovat volební účast a hlasování pro jedinou stranu. To však bývá jednou za čtyři až šest let.

Copak jste dělali po zbytek času? Jak jste vychovávali tyto děti? Děti, které vám svěřili důvěřiví rodiče. A z těch dětí jste udělali zloděje, násilníky a vrahy. Čemu jste ty děti naučili? Svědomí? Milosrdenství? Soucitu?
Ne. Ne. A ještě jednou NE! To vy jste je naučili tomu, co páchají na Ukrajině. Je to právě vaše zásluha jako pedagogů. Buča je důsledkem vašich školních lekcí.

***

A tak je tomu všude. Všude, kam šťouchnete, se objeví puchýř. Všude, kam zatlačíte, vyleze hnis.

Existuje kultura, ale ta je nicotná.

Existuje náboženství, ale to je nepoužitelné.

Existuje armáda a důstojníci, ale chybí čest.

Existují učitelé, ale ti neučí o hodnotě lidského života.

***

Víte co? Právě teď mě to bolí. Bolí to. Velmi to bolí.

Bolí mě, když vidím, co na Ukrajině páchá moje země. Jak ji ničí a trýzní. Jak moje země zabíjí Ukrajince. Bolí mě sledovat utrpení Ukrajinců.

S bolestí sleduji proudy uprchlíků. Nesmírně mě bolí, když vidím, jak lidé všeho nechávají a utíkají, utíkají, utíkají. Nehledají lepší život, ale chtějí přežít. PŘEŽÍT!

Bolí mě pohled na mou ženu, která strávila dětství v ukrajinském Mykolajivě. A která nyní nespí, jen podřimuje. Která nyní pozorně sleduje zprávy a porovnává je s mapou svého rodného města. Ženu, která žije zprávami o ostřelování Mykolajiva. Žije! V tom všem.

Bolí mě vědomí, že to všechno dělá moje země. Moje vlast. Moje vlast se proměnila ve světový hnis. V ďábla. V celosvětové, ničím neskrývané zlo.

Bolí mě, když se dívám na ruskou televizi a vidím, jak se kdysi slušní lidé stali přisluhovači tohoto zla. Jak se na všech federálních kanálech vážně diskutuje o tom, kam odpálit jadernou raketu. Se smíchem a halekáním. Usilovně spekulují, zda mají zničit Varšavu, Londýn nebo New York. Jako kdyby se opájeli vlastní hloupostí a beztrestností. Jako by si libovali v pocitu vlastní nesmrtelnosti. Naivně věří, že zemřou všichni, jen ne oni…

Nevím, co vám mám ještě říct. Já jsem Rus. A už mě to nebaví.

Už mě nebaví moje vlastní země. Nebaví mě její věčná snaha o nadvládu. Nebaví mě její velikost. Jsem unavený z její nicotnosti, nízké životní úrovně, lenosti a bezcestí.

Už mě nebaví její věčná snaha někoho předběhnout, někoho mentorovat, někoho vybombardovat.

Jsem Rus. A už mě to nebaví.

Vím jen jedno. Tento vřed na těle planety je třeba léčit. V případě nezbytnosti ho odstranit chirurgicky. Aby se to už nikdy neopakovalo. UŽ NIKDY VÍCE.

Kde je fašismus?

Nedávno jsem mluvil s ruskou koblihou *(volně s přesahem do českých reálií přeloženo z ruského výrazu vata, vatan – hurá vlastenec, nekriticky schvalující kroky úřadů, pozn. překl.)*. S koblihami. No… Tak. Pro představu. Tvrdí, že na Ukrajině je nacismus, fašismus a tak dále…

Odpovídám: „Fašismus je v Rusku.“

A oni mně: „V Evropě je také fašismus!“

Já na to: „Ne, to v Rusku je fašismus.“

A oni odpovídají: „Ne! V Evropě je fašismus!“

Tak jsme se hádali…
Kde je fašismus…

Až mě napadla jedna jednoduchá myšlenka. Velmi jednoduchá myšlenka.
A tak jsem pokračoval: „Pojďme se podívat, kde je ten fašismus. Půjdu do centra svého města, před radnici, s plakátem ‚Ne fašismu‘. A vy se stejným plakátem půjdete k městským úřadům ve svých městech. A zkusíme tam stát alespoň deset minut. Natočíme video a pak se rozhodneme, kde je fašismus…“

To byl povyk!

„Cože? Chceš nás nechat zatknout? S jakým plakátem? S jakýmkoli plakátem nás seberou a odvezou do basy. Ať tam napíšeš cokoli… Všechny nás zavřou, Míšo. Co nám to navrhuješ?“

Moment… Já nežiji v Rusku. Mohu s plakátem „Ne fašismu“ vyjít na náměstí jakéhokoli města v jakékoli evropské zemi. Mohu to napsat v libovolném jazyce. A nikdo se mě ani nedotkne.

V Rusku bych se s nápisem „Ne fašismu“ v jakémkoli jazyce ocitl na policejní stanici. Takže: kde je fašismus?

Deník N, 12.10. 2022

Z projevu Oleny Zelenské k lidem na Václavském náměstí:

„Všude se hovoří o tom, že nás čeká těžká zima. Ano, je docela pravděpodobné, že my, Ukrajinci, ji strávíme ve tmě. Ale nenecháme Rusko, aby nás ani celý svět vtáhlo do temnoty. Té samé temnoty, ve které žije Rusko už mnoho let. Tma nikdy nezvítězí. Dokud lidé po celém světě nebudou zavírat oči před naší válkou. Naše světlo nikdy nezhasne.”

AKTUALITY

Biblické hodiny pořádáme každý čtvrtek od 19 hodin přes ZOOM. V koronavirové karanténě se nám to osvědčilo, mohou se účastnit zájemci i z jiných farností. Máte-li zájem, napište mně na vaclav.vacek@wo.cz.

16. listopadu – v předvečer svátku vás zveme na ekumenickou bohoslužbu v 18 hod. do kunčického kostela.

Přátelství Boha křtem přijali

23. 9. Milada Božko
7. 10. Věra Boušková

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

7. 10. Josef Knoll a Věra Boušková

Ke vzkříšení jsme vyprovodili

7. 10. Rudolfa Holečka 86 let
26. 10. Růženu Hlaváčkovou 85 let

LISTOPAD VE STREETU

Taušlova 714, Letohrad
Tel. č.: 731 420 344
Facebook: NZDM Street-Letohrad
Instagram: nzdm_street

Po 7. 11. - pá 11. 11. TVOŘENÍ NÁRAMKŮ

Blíží se Vánoce a s tím i spojené vymýšlení dárků. Jedním z nich může být třeba náramek dle vlastní fantazie. Takové si u nás budeš moct tento týden vyrobit.

Čt 17. 11. ZAVŘENO, státní svátek

Po 21. 11. - pá 25. 11. ZKOUŠKA ZRUČNOSTI

Chceš otestovat své schopnosti a dovednosti? Jak rychle dokážeš udělat 5 angličáků? Za jak dlouho vyndáš ježka z klece? Tyto a mnoho dalších disciplín si vyzkoušíme na vlastní kůži.

Téma měsíce: PRVNÍ POMOC JAKO SOUČÁST ŽIVOTA

Znáš základy první pomoci? Koho zavolat nebo jak se zachovat, když někdo ve tvém okolí potřebuje lékařské ošetření? První pomoc je důležitou součástí našich životů a je dobré ji znát a často opakovat.

ZÁPIS Z PASTORAČNÍ RADY - 13. října

Omluven: Karel Halbrštát

1. Pan farář Dvořák děkuje všem za podporu ve svých začátcích ve farnosti, děkuje všem za to, co pro farnost dělají. Děkuje všem, kdo se podíleli na přípravě Svatováclavské slavnosti. Děkuje p. Toníkovi Řehákovi, p. Pavlovi Vychytilovi st. a p. Edovi Novotnému za výrobu nových dveří na faře, p. Luďkovi Majvaldovi, p. Jiřímu Majvaldovi a p. Jiřímu Skalickému za zajištění nových kamen na faru a p. Janě Skalické za vedení farních matrik.
2. Paní katechetka Marie Mikysková má poloviční pracovní úvazek. O další pomoc s pastorační činností budeme průběžně prosit ochotné farníky.
3. Pastorační rada se dohodla na způsobu společné práce:

- Pastorační rada se bude scházet na faře v 18 h. každý měsíc v termínech: 3.11., 8.12., 12.1., 9.2., 16.3., 13.4., 11.5., 8.6. a v případě potřeby i 29.6.
  V odůvodněných případech se lze po domluvě zúčastnit jednání Pastorační rady online.
- Na období 1 roku bude vždy ustanovena užší skupina členů, která setkání připraví.
  Pro tento rok bude v této skupině spolu s panem farářem pracovat Jana Skalická, Marie Malá, Josef Marek, Marek Hoffmann.
- Užší skupina se bude scházet ve středu - týden před jednáním PR - a bude zodpovědná za jeho přípravu (program, pozvánky), za jeho efektivní vedení a za vyhotovení zápisu a jeho předání do Okénka vždy do 24. dne v měsíci.

4. Zástupcem Pastorační rady do Ekonomické rady byl jmenován Jiří Jurenka.
5. Na fungování webových stránek farnosti se domluví Jan Čanda s Tomášem Moravcem. Patrik Peťovský zjistí mezi mládeží, kdo by byl ochoten se věnovat doplňování informací a fotografií na fcb farnosti. Přístup na fcb domluví s paní Zdeňkou Honzátkovou.
6. Architekt Jiří Jurenka nás seznámil s probíhajícími plány a záměry s farní budovou.

- Dlouhodobý výhled:
  Probíhá práce na dlouhodobějším plánu rekonstrukce farní budovy a zahradního domu a jejich využití. Zatím byla zpracována dokumentace stývajícího stavu budovy. Je třeba zahájit širší debatu o požadavcích a možnostech využití budov: jaké prostory potřebuje duchovní správa, bydlení pro faráře, krátkodobé ubytování hostů, společenský komunitní sál. Jak a k čemu využít půdu fary. Zda, jak a k čemu využít komerční pronájem přízemí. Přesun sociálního zázemí k bytu faráře. To vše je třeba promyslet.
- Aktuální problémy: vysoká cena energií a nutnost úspor. Navrženy byly tři možnosti úprav:
  - Vytápění - nahrazení některých starých elektrických akumulačních kamen za el. infrapanely. Ty mají výhodu v okamžité účinnosti pouze ve chvílích, kdy je třeba prostor vytápět a nižším příkonu.
  - Zateplení stropu nad druhým podlažím minerální vatou tloušťky cca 200 mm. Většina tepelných ztrát budovy je stropem druhého podlaží. Zateplení přinese podstatné snížení tepelných ztrát.
  - Přesklení oken izolačním dvojsklem. Po konzultaci s možným dodavatelem bylo navrženo přesklení vnitřních křídel, což je způsob preferovaný památkáři. Potenciálně však přináší problémy s vlhkostí a je třeba dbát na kvalitu provedení a provozu. Cena a celá investice je bez návratnosti. Vzhledem k tomu, že stávající okna jsou poměrně kvalitní, přesklení by pravděpodobně nepřineslo výrazné zlepšení tepelných vlastností a mohlo by vést k problémům.

7. Jana Skalická nabízí pro školy program k listopadové Památce zesnulých a k Halloweenu.
8. Pan farář seznámil PR s blížícími se akcemi podle Pastoračního plánu.

- Paní Monice Vychytilové děkujeme za organizaci Misijního týdne.
- Pan farář domlouvá s evangelickým sborem setkání v předvečer svátku 17. listopadu.
- Je třeba včas zajistit duchovní obnovy. Pan Petr Hoffmann zjistí možnost vedení adventní duchovní obnovy u P. Karla Moravce nebo P. Josefa Suchára, paní Jana Skalická osloví pana faráře Václava Vacka s prosbou o vedení duchovní obnovy před Velikonocemi.

9. Farníci mohou své podněty k činnosti farnosti sdělovat členům Pastorační rady.
10. Zápisy z Pastorační rady budou v nejbližších dnech po jednání k dispozici na webových stránkách farnosti.
11. Zbývající body programu budou projednány na příštím jednání.

Zapsala Marie Mikysková a Jiří Jurenka

Děkujeme členům Pastorační a Ekonomické rady za přijetí služby pro farnost. Přejeme jim, aby hledali nové cesty podle evangelia.

/v

CHARITA

ADOPCE NA DALKU

Od listopadu 2022 do února 2023 můžete opět přispět na podporu vzdělání chudých indických dětí. Letohradská farnost ve spolupráci s Oblastní charitou podporuje 10 dětí z chudých oblastí Belgaum a Bangalore. Roční náklady na studium jednoho dítěte jsou 6.500 Kč. Pokud byste chtěli dětem přispět, můžete tak udělat do pokladniček, které jsou umístěny v budově Charity, Na Kopečku 356 v Letohradě a v kostelech na Orlici, v Lukavici, v Mistrovicích a v Letohradě, nebo na účet OCHUO 831240611/0100 s VS 911011.

S projektem Adopce na dálku začala Charita v České republice v roce 2000 a je založen na

tom, že konkrétní dárce poskytne konkrétnímu dítěti z chudé země (např. Haiti, Uganda, Indie) určitou částku na jeho vzdělání. Diecézní charita Hradec Králové, pod kterou organizačně patří naše Oblastní charita ÚO, zajišťuje adopci na dálku pro indické děti z diecézí Belgaum a Bangalore ve státě Karnataka.

Adopce na dálku je v Čechách poměrně oblíbená, protože se relativně rychle vidí výsledky. Člověk je během několika let svědkem, jak jeho adoptivní dítě vystuduje, sežene zaměstnání a zařadí se do společnosti. Jsou i „odvážlivci", kteří podporují dítě od školky, tedy 12 let, ale lze si vybrat i starší dítě, kterému chybí do ukončení školní docházky třeba dva, čtyři roky. Záleží na možnostech dárce. Adoptivní rodiče platí ročně minimální částku 6.500 Kč, a z ní je dítěti hrazeno školné a uniforma, dále základní zdravotní péče, výlety, tábory a dárek na Vánoce. Naprostá většina indických rodičů to vnímá jako velkou šanci pro své děti a jsou za to vděční, protože díky vzdělání mohou sehnat dobré zaměstnání. Člověk bez vzdělání práci těžko shání a je odsouzen jen k nádeničině bez jistoty, že dostane zaplaceno. Děti, které v Indii chodí do školy, mají už po dvanácti letech školní docházky určitou kvalifikaci.

Děti do projektu vybírají indičtí partneři, kteří nejchudším vesnicím nabídnou, kolik dětí v daném roce mohou do projektu zapojit, a oni sami, tedy zástupci obce a farář, děti vyberou. Jednoduše řečeno, bývají to ti nejchudší z nejchudších.

Indie je velmi chudá země, chudoba je vidět na každém kroku. Je to úplně jiný svět, než na co jsme zvyklí, lidé tam mají zcela jiné myšlení. Indové pomůžou své vlastní rodině, která je mnohdy velmi široká, ale co je za ní, je nezajímá. A to je věc, kterou tam vnáší právě katolická církev – pomoc nad rámec své rodiny, pomoc člověku, který je vedle mě. Jak tedy Indové vnímají katolickou církev, nemají pocit, že jsou násilně nuceni do tohoto našeho náboženství? Lidi se skrze projekt neobrací na katolickou víru. Pomáhá se všem bez rozdílu vyznání a bez podmínky stát se křesťanem. Lidé v Indii vnímají katolickou církev pozitivně. Dříve či později na dveře biskupství zaklepe každý, kdo potřebuje pomoc. Podle slov arcibiskupa Morase z Bangalore katolickou církev takto berou už od dob kolonií a působení Františka Xaverského v Indii. Tehdy Indové vnímali přítomnost evropských kolonizátorů jako zotročování, ale na druhé straně misionáři pro ně byli velkou oporou.

Markéta Drmotová

OHLÉDNUTÍ ZA SVATOVÁCLAVSKOU SLAVNOSTÍ

Svatý Václav, patron naší země a naší farnosti, slaví svůj svátek 28. září a stalo se krásným zvykem tento svátek slavit setkáním, kterého se každoročně účastní několik stovek lidí z Letohradu i okolí.

Letošní ročník se od těch předchozích lišil místem pořádání. Vzhledem ke stavebním úpravám zámecké terasy stáli organizátoři před rozhodnutím, zda a kde slavnost uspořádat. Se svolením otce Karla jsme se rozhodli využít prostor farní zahrady. Není sice tak velká jako zámecká terasa, ale vejde se na ní vše, na co jsou návštěvníci této akce zvyklí.

Sváteční setkání otevřela bohoslužba v kostele svatého Václava, kterou svým zpěvem doprovodil sbor Familia Cantorum. Po svatováclavském chorálu už na všechny účastníky čekal oběd a odpolední program na farní zahradě. A že bylo na čem si pochutnat. Tradiční polévky letos doplnil pravý ukrajinský boršč, který uvařily paní učitelky z Adaptační skupiny. Výborný guláš, grilované vepřové a kuřecí steaky, klobásy a hermelíny téměř nezvládaly pokrýt vysokou poptávku. V protějším stánku byla nabídka doplněna o palačinky a cukrárnu, kde se to domácími zákusky a koláči jen hemžilo. Výtečná káva samozřejmě taky nechyběla a svou nabídkou snad uspokojila i náročnější návštěvníky. Po dobrém jídle přišlo k chuti pivo Prorok z Neratova, široká nabídka vín, či domácích limonád.

I program byl letos „chutný" a bohatý. Zahájil ho svým vystoupením imitátor Václav Faltus, který si vzal na pomoc loutky Spejbla, Hurvínka a Mániačky. Následovalo hudební uskupení Let´s Band a sbory Prvosenka a Petrklíč z místní ZUŠ. Navzdory vydatnému dešti se dětem podařilo hraním a zpěvem vykouzlit úsměvy na tvářích a rozehřát srdce všech návštěvníků. Při pohádce O pejskovi a kočičce v podání Divadla Tondy Novotného se lavičky zaplnily nejmenšími diváky, kteří se aktivně do pohádkového děje zapojovali. A jako odměna na závěr představení se na všechny usmálo sluníčko. Program uzavřelo vystoupení kapely Apalucha Band, při kterém už opět vydatně pršelo.

Odpolední program doprovázela oblíbená bohatá tombola a skautský stánek se soutěžemi a vyráběním pro děti. Návštěvníci si mohli také zakoupit drobné dárky u misijního stánku, a podpořit tak děti z nejchudších koutů světa.

Svatováclavská slavnost by se nemohla uskutečnit, kdyby za její organizací nestál velký tým lidí ochotných přiložit ruku k dílu. Poděkování patří všem, kdo navozili lavičky, postavili stany a připravili veškeré zázemí a po slavnosti zase všechno uklidili a odvezli. Také těm, kdo navařili a napekli dobroty do stánku, zvláště našim maminkám, které od brzkých ranních hodin pekly výborné pouťové koláče. Poděkování patří všem, kdo se podíleli na obsluze ve stáncích a přípravě tomboly. Díky fotografům, moderátorovi a účinkujícím. Sboru Familia Cantorum děkujeme za doprovod při mši a otci Karlovi za jeho podporu a pomoc. A samozřejmě děkujeme vám, všem návštěvníkům, kteří jste využili volného dne, nenechali se odradit deštěm a chladným počasím, ale přišli jste vytvořit příjemnou atmosféru.

Za organizační tým Jana Faltejsková

O SLUŠNÝCH LIDECH

Nikdy jsem svého tatínka neslyšela o komkoli ze známých lidí mluvit špatně. Pokud jsme někoho kritizovali, obyčejně našel a zdůrazmil jeho dobrý čin nebo vlastnost. Když byl ovšem o špatnostech, vinách a zrůdnosti chování přesvědčen, vyjádřil se jedním slovem. Svoloč.

Těch slušných lidí byla kolem tatínka a tím i kolem nás veliká spousta. Tak jen namátkou, třeba slečna Řeháčková. Učila nás hrát na klavír a s tátou si povídali o Svatoňovicích, Úpici a Rtyni, místech jejich dětství. Byla slušný člověk, i když její hodně prokazovanou katolickou horlivost táta rád neměl. Slušný člověk byl třeba kamnář pan Skalický, krejčí Hejl, byla jsem velmi kárána za drzosti ve vlaku vůči tomu slušnému člověku průvodčímu panu Šmokovi. Měla jsem míň žadonit a daleko líp poděkovat panu Brusenbauchovi za to, že mne vzal na kozlík povozu pily, protože málokdo se tak pečlivě stará o koně jako on.

Slušní lidé byli ti, co poctivě pracovali, chovali se vstřícně, drželi slovo. A pak byla ještě kategorie velmi slušných lidí, kam patřili třeba učitelé, lékaři nebo zahradník pan Vencl, jehož tropický skleník a vůbec celé zahradnictví tatínek obdivoval a chodil k němu pro rady.

Slušní lidé byli ti, co něco uměli, nekřičeli, nechlubili se, nepředváděli se, nestrhávali na sebe pozornost, konali, co uměli, jak nejlépe to dokázali, byli vždy na svém místě, odpovědní a spolehliví.

Ve vzpomínkách na dětství v Kyšperku živě defilují ti, jejichž jména čteme dnes na náhrobcích. Některá jsou významná, většina zdánlivě nezanechala důležitou stopou. Ale to je klam.

Vždycky musí být tahouni s nápadem, s něčím, co osloví okolí a přitáhne vůli a ruce ke společnému dílu. Třeba jméno Krčmařík. Kdopak ho dnes zná? K němu patří Okrašlovací spolek, místní muzejní sbírka, budování divadla, kronika ochotnického spolku Kolár, ředitelování ve školách …

Víte, jak to bylo s tím divadlem? Ono to vlastně souvisí s atmosférou první republiky, s náladou společnosti, která toužila dál, lépe, po našem a výš.

Ochotníci tu hráli divadlo od nepaměti, teď ve vlastním státě, Československé republice, chtěli vlastní budovu. A získali pro ni potřebné finance především z darů místních občanů a významných rodáků. Po krátkém provozu část divadla v prostoru jeviště zachvátil požár. Na divadelní Dvoranu, jak se budově říkalo, byli místní tak hrdí, že dokázali novou sbírkou a osobním úsilím prostředky na obnovu shromáždit. Podařilo se. K hrůzám Mnichova, záboru Sudet, v prosinci r. 1938 Dvorana hořela znovu. V tehdejších těžkých časech nebylo pomyšlení vypsat znovu veřejnou sbírku, příspěvky místních živnostníků, dobrovolné dary a pojistka však dovolily Dvoranu opět uvést do provozu a dokonce ji o malinko vylepšit. Na

to něštěstí se moc dobře pamatuju. Den před požárem jsem byla prvně v životě v kině a Sněhurka a sedm trpaslíků byl zážitek nepopsatelný. Zpráva o požáru, nevyvratitelná představa, že uhořeli i ti milí trpaslíčkové, to bylo pro pětiletou holku na horečnaté onemocnění.

Neúnavným tahounem budování divadla a záchrany po obou požárech byl právě Antonín Krčmařík, povoláním učitel. Tahoun, kterému důvěřovala a s ním byla ochotna spolupracovat patrně většina občanů.

Dvorana, kdysi s důstojným portálem a parčíkem v nejbližším okolí, to je dnes ta zvláštní stavba mezi Lukavickým potokem a Ústeckou ulicí. Snad ji užívají místní sportovci.

Stavitelé Vojtěch a Matyáš a jejich zaměstnanci mají velký podíl na půvabu našeho města. Bez nich by se Dvorana neobnovila. Vojtěchova firma – to je vedle Dvorany stavba průmyslovky, komplexu Kolonie, Dvořákovy vily, ale i významného turistického cíle v našem okolí, chaty na Suchém vrchu.

A tak by se dalo pokračovat vyprávěním o lidech, co se zasloužili o elektrifikaci, vodovod, komunikace, školy, o vše, co samozřejmě užíváme, co by bez úsilí, každodenní práce a umu našich předků nebylo a na čem lze dál stavět.

Jsme-li stejní nebo jiní, o tom můžeme přemýšlet a hledat odpověď v zanechaných kronikách. Třeba, že se žádný počin neobešel bez diskuzí, rozepří, smiřování. Co však zcela chybí je nářek, označování viníka, žehrání a žebrání. Žádná natažená dlaň, žádné vyvolávání pocitu, že je na něco nárok. Ne, to my tady, na tomto místě jsme se rozhodli a my svůj plán přes všechny překážky úspěšně dokončíme.

Rozdílů mezi námi a našimi předky přece pár je. Jsme stejní v soucitu a snaze pomoci potřebným. I naši předci poskytli pomoc postiženým povodní, podporovali finančně menšinové české školy v blízkých obcích, kde převládalo německé obyvatelstvo, náramně přispěli na stavbu Národního divadla. A byli nesmírně hrdí na každého, kdo svou prací, umem, překročil naše humna a prosadil se ve světě.

Pořád musím myslet na to, čím vším ti před námi prošli. Války, totalita, nemožnost uvidět svět a získat z něj poučení, omezovat své touhy i talenty. A přece mnoho dokázali, uměli i s těmi omezeními být šťastní a posouvat život i za těžkých podmínek. Nefňukali, pracovali, našli své místo. Hrdost jim nedovolila žebrat.

Pořád hledám odpověď na spoustu otázek z kategirie těch, co nás odlišují:

Kde se najednou objevila ta myšlenka, že všichni mají na vše nárok? Že je tu opatrovník a dojná kráva stát, který se má postarat, nakrmit a rozdávat?

Kam se ztratilo vědomí, že nejen podnikání ale život sám je riziko?

To si opravdu někteří mysleli, že zazvoní klíči, posadí se a pečení holubi přiletí do huby?

Nebo že s nástupem nové vládní garnitury zmizí všechny ekonomické, energetické a válečné problémy a my si tu budeme skvěle, bezstarostně a stále pohodlněji žít jako v bavlnce?

Proč tolika lidem vadí slušně a klidně vystupující premiér? Proč je jim trnem v oku jeho vzdělání? To si opravdu myslí, že řvaní, bouchání do stolu, hrubosti a výkřiky o tom, co JÁ, jsou důkazem promyšlenější a lepší vlády?

To uvěříme smyšlenkám o prchajících z Ukrajiny, když oni sami dokazují, jak se umí o sebe postarat, pracovat, nepřekážet?

Opravdu se vracíme do dob, kdy stokrát opakovaná lež se stane pravdou?

Ztěžka hledám odpovědi a vysvětlení.

Nežijeme v klidných časech.

Epidemie, válka, média, pro něž přitažlivější a důležitější zprávou je ta špatná; technologie, které mění svět ze dne na den, takže se těžko přizpůsobujeme; svoboda projevu, dovolující zveřejňovat protichůdné názory skutečným i rádoby odborníkům a ty si, málo informovaný občane, vyber; všudypřítomná, ohlupující a vtíravá reklama; pomýlený objev, že šířený názor je roven vědeckému poznání... Jak se v tom vyznat, jak přežít?

dvojčata

Je to prostředí, v němž sytit nespokojenost se vlastně skvěle hodí do scénáře, který má v plánu budit závist, nenávist, rozvracet rodiny, obec i celou společnost.

A přece, rozhlížím-li se teď v dušičkovém čase po našem hřbitově, přichází uklidňující pocit vděčnosti za vše hezké a dobré, co tvoří náš domov, obdiv vůči tak důstojně absolvovaným strádáním, a jiskřička víry, že my, další generace, dokážeme podobně vzdorovat všemu, co se nám plete do cesty, vydržet, nepodlehnout bludům.

Většina z nás stojí pevně na vlastních nohou, dobře zná své povinnosti i práva.

Jsme přece slušní, odpovědní lidé.

Taky si to myslíte? *EN*

ANEŽČINY DOBROTY

Kristián

Je to kluk, kterej skoro vůbec nemluví a hodně pláče. Narušení řádu, nepřehledná situace, chybka v úkolu, to vše mu dokáže způsobit bolest a slzy. Klidně i mockrát denně.

„Chceš banán, nebo jabko?“

Zmatek a nejistota v očích z tý hrůzy, že odpoví špatně. Je tak těžký se naučit, že vlastní názor, přání, preference můžou být přece jakýkoli, jen ne špatně...

Včera byl s náma v bludišti na Petříně. Světla, chodbičky, zrcadla, divný obrazy v nich, jak se tam ten Kristiánek bude asi cítit? Tak s ním jedna z nás případně půjde ven, kdyby ho to tam rozrušovalo, no.

A víte co? Ono ho to tam rozrušovalo. Až nečekaně šíleně.

Tekly mu slzy jako hrachy, když stál proti svýmu mega vysokýmu odrazu v zrcadle a dotýkal se s ním prstama ve vějířku. Jenže ty slzy nebyly od nepohody, ale od bouřlivýho smíchu, kterej byl sice úplně neslyšnej, ale o to mi přišel zurčivější. Kristiánek chodil od jednoho zrcadla k druhýmu a nevnímal nic než svý komický obrazy kolem.

Už chápu, proč se říká, že se někdo za břicho popadal. Kristián se totiž za něj opravdu popadal. Bylo to nádherný. Úplný hmatatelný štěstí, jak to nazvala vychovatelka Péťa.

Když mi bude někdy smutno, vzpomenu si odteď vždycky na Kristiánka v zrcadlech. Na něj a na to, jak Páťa předváděl slepici. Ale o tom třeba zas jindy... */AN*

Bob Marley jednou řekl:

„Možná nejsi její první, její poslední nebo její jediný.
Milovala předtím a možná bude milovat znovu.
Ale teď miluje tebe, tak na čem jiném záleží?
Není dokonalá a ani ty nejsi a možná spolu nebudete perfektní, ale pokud tě umí rozesmát, donutí tě přemýšlet a přiznat, že jsi lidská bytost a že děláš chyby, drž se jí a dej jí vše, co jen můžeš.
Možná na tebe nemyslí každou vteřinu dne, ale dá ti část sebe a ví, že jí to může zlomit srdce.
Takže jí neubližuj, neměn jí, neanalyzuj jí a neočekávej více, než co ti může dát.
Usmívej se, když tě rozesměje, dej jí vědět, že tě umí naštvat, a jen ať ti chybí v okamžicích, kdy nejste spolu.
Miluj celou svou bytostí, když jsi milován.
Protože dokonalé holky nejsou, ale vždy bude holka, která je dokonalá pro tebe.“

VÍME O SOBĚ

Už v mládí jsem se na přelomu října a listopadu rád nořil do nálady brzkého smrákání, padajícího listí a pomíjení všeho. Úplně monotónní ale ta podzimní tesknota nebyla, však v dušičkový čas se na hrobech objevily čerstvé květiny a spousty mihotavých světélek proměnily hřbitovy v nasvícené zahrady.

Těsně po dušičkách nastalo slavení Velké říjnové socialistické revoluce. Začal měsíc zostřeného československo-sovětského přátelství, my děti kreslily ve škole křižník Auroru, z nástěnek a plakátů na nás shlížel věčně živý Vladimír Iljič. Jeho sochy v parcích byly slavnostně nazdobeny. Nikdy jsem ale nezaznamenal, že by k Leninově bustě někdo dobrovolně, sám za sebe, přinesl kytku či rozsvítil svíčku. Možná se to i tu a tam stalo, mně ale utkvělo v paměti, že soukromé dušičkové květiny na hrobech počtem, trvanlivostí i uměleckým dojmem jasně vítězily nad marx-leninskými věnci od všelijakých závodních a okresních výborů.

Ukázalo se, že rituály, které nás alespoň zbytkově spojují s našimi předky, mají tužší a hlubší kořínek než všelijaké historické nahodilosti, které měly být na věčné časy a nikdy jinak, ale nebyly.

O dušičkách se rozpomínáme na své blízké, s nimiž jsme prožili kus života, někdy i života těžkého, ale skutečného. Však nejsme jen hráči epizodních rolí ve velkých dějinách, jsme také a bez výjimky děti svých rodičů a prarodičů. Jsme zapojeni do sítě vztahů velmi osobních a intimních, které jsou pro nás důležitější než všechna politika. Dáváme své vzpomínání najevo drobnými rituály, třeba položením květiny na hrob a zapálením svíčky. Na koho vzpomínáme, ten se stává součástí naší přítomnosti. Po kom se nám stýská, ten je stále mezi námi, i když jinak a méně, než bychom chtěli.

Živí a mrtví o sobě vědí. Dokázat to nemůžeme, ale tušíme to. Vlivem křesťanství jsme opustili archaickou představu, že my živí dlíme na zemi, zatímco naši mrtví teď bydlí pod zemí, odkud se čas od času vynoří a přijdou na návštěvu, ne vždycky vítanou.

Sice o dušičkách ke hrobům či úložištím popela našich zesnulých chodíme, víme ale, že tam spočívají jenom jejich ostatky. Oni jsou jinde, v jiné dimenzi, odkud přes hranice prostoru a času s námi nějak komunikují, nepříliš zřetelně, ale přece. Proto k některým voláme „nedej zahynouti nám ni budoucím“, za některé se přimlouváme, ať konečně dojdou odpočinutí, hříchů odpuštění a světlo věčné ať jim svítí.

Ať stesk podzimní v našem srdci zní, provázený vděčností za vše dobré, co jsme převzali od těch, kteří nás opustili, a přitom zůstávají s námi. Však láska, ta přetrvá, když pomine všechno.

Miloš Rejchrt, TR 46/21

Slepec nezvedne drahokam, i když ho má pod nohama. *sinhálské přísloví*

Komentář Petra Blechy

V předvečer svátku naší malé země, při němž se připínají metály, nejen ty kovové, a nejen na šaty, jsem díky myšlenkám a postřehům jiných, dopsal text pro náš berounský farní zpravodaj s vědomím, že ačkoli je lidská blbost nesmrtelná, je třeba proti ní bojovat.

Milí přátelé,

je tomu pouhých několik dní, co jsem měl nechtěnou příležitost sdílet s jedním moravským knězem jeho hořce šokující zážitek s jistým pravidelným návštěvníkem bohoslužeb. Tedy jak se běžně říká „praktikujícím křesťanem“. Bezprostředně po skončení eucharistie jej zastavil muž, spíše staršího věku, v tamnější farnosti známý okázalými vnějšími projevy zbožnosti a současně horlivý příznivec nejrůznějších konspiračních webů, a pravil: „Teda pane faráři, to o tom respektu k jiným, jste si mohl odpustit! Nemyslete, ten střílející kluk v Bratislavě byl sice blázen, ale kdoví jak to bylo? A navíc, dyť šlo jenom o dva úchyláky a teplouše!“.

Mohu se mýlit, ale v reakci na nedávnou tragédii v hlavním městě našich sousedů, jsem nezaznamenal jediný výrazný hlas ze strany představitelů slovenské, či české katolické církve, který by se ozval na obranu těch, kteří měli jen tu smůlu, že se narodili jako „jiní“. To, co jsem naopak zaznamenal, byl snímek slovenské prezidentky Čaputové, která přijela na místo tragédie, aby beze slov a nadbytečných gest, tiše objala příbuzné obětí. Být tam Ježíš, myslím, že položí stejnou otázku, jako před dvěma tisíci lety, v podobenství o Milosrdném samaritánovi: „Kdo z nich, se zachoval jako bližní?“.

Sv. Augustin řekl: „Ne všechny, které má církev, má Bůh, a ne všechny, které má Bůh, má církev.“

Bernhard Häring, jeden z největších křesťanských teologů 20. století, spolutvůrce Druhého vatikánského koncilu, redemptorista a pedagog, který si v církvi a s církví prožil své, napsal: „Fanatik domnělé pravdy, postrádající respekt k jinakosti druhých, staví sám sebe a své nedokonalé poznatky zcela naroveň s pravdou.“

Se svolením autora Zdeňka A. Emingera, přikládám k zamyšlení drobně upravenou verzi textu z jeho facebookového profilu:

Homofobie, odpor k jinakosti, strach ze sebe sama

Nakonec je jedno, jaký je pramen a důvod nenávisti. Nenávist se živí jen další a další nenávistí. Dějiny obou totalitních ideologií 20. století to přece ukazují v syrové naléhavosti. Člověk otupí, zhrubne, zcyničtí a je s to si omluvit i to nejstrašnější chování.

V demokratické společnosti to není věc náboženství, ale práva, aby se všichni lidé do jednoho a bez výjimky cítili bezpečně a jako občané jedné jediné kategorie - kategorie člověk.

Bylo by skvělé, kdyby se lidé postižení nespravedlností a násilím instinktivně utíkali do bezpečí církve, jenže tahle doba je dávno pryč.

Ti, kteří se stali a stávají lovnou zvěří facebookových sadistů, nečekají, že se jich budou zastávat křesťané. Snad ještě někoho napadne, že by se ho možná zastal papež František. Jenže ten má v Čechách dosti nelichotivé postavení.

Čekají, že se jich zastane jejich vlastní země, která musí stůj co stůj vymáhat právo a spravedlnost, a to zvláště tam, kde dochází k porušování lidských práv a nezpochybnitelné lidské důstojnosti.

Násilníci slov a činů si zvykli, že když se jim nic nestane po první facce, po prvním kopanci, po prvním honu na druhé, po lavinách vyhrožování mučením a zabitím, nestane se jim napříště vůbec nic.

Jejich oběti – ponejvíce nejbezbrannější, a tedy děti, ženy, senioři, hendikepovaní, cizinci, lidé z okraje společnosti, lidé výjimeční svým myšlením, svým dílem, svými postoji, lidé hledající svoji duchovní identitu, lidé jiné barvy pleti – nečekají na to, že se jich tu a tam někdo zastane. Zcela po právu očekávají, že země, v níž se narodili a žijí, zajistí podmínky, aby si oběti nepřipadaly jako viníci a aby za vyhrožování smrtí a za násilné činy proti dospělým i dětem nepadaly v nejkrajnějším případě tresty jako za ukradené lízátko nebo půlku chleba.

Mnozí lidé by si přáli, aby dva zmařené lidské životy při bratislavské tragédii stály na počátku zásadní a také dosti dramatické proměny slovenské společnosti a těch společností okolních, jejichž obyvatelé by se rádi „očistili“ od těch, kteří podle nich nemají právo nazývat se jejich spoluobčany, nebo dokonce být považovány za lidské bytosti.

Nedovolme, aby se slovní a fyzické násilí stalo součástí našich životů a skrývalo se tu za svobodu slova, v horším případě za přiškrcené a na ruby obrácené náboženské ideje a patologicky uchopenou víru.

Rád bych tyto řádky uzavřel následující myšlenkou:

„Dobro je to co děláš, ne to, o čem mluvíš.
Některé medaile se připínají na duši, ne na dres,“ řekl Gino Bartali, italský cyklista, mnohonásobý vítěz Giro d'Italia, aktivní v pomoci židovským uprchlíkům za druhé světové války.

Přeji vše dobré!

Petr Blecha

Jednou se jistému muži stalo, že zabloudil v poušti. Když pak svým přátelům ten hrůzný zážitek vyprávěl, popisoval, jak nakonec z čirého zoufalství poklekl, a prosil Boha o pomoc.

„No! A vyslyšel Bůh tvou modlitbu?“ ptali se ho nedočkavě.

„Nevyslyšel. Předběhl ho cestovatel, který se zničehonic objevil a ukázal mi cestu.“

Antony de Mello

O SEXU S KLUKY NEMLUVÍME,

a tak se o něm učí z porna.

Často říkáme, že chlapci chybují, nijak je ale nepřipravujeme na to, jak se s takovými situacemi vyrovnat. Peggy Orensteinová ve své knize „Boys & Sex“ se vydala do světa dospívajících, aby skrze příběhy a zkušenosti chlapců ukázala, jak vnímají svou vlastní sexualitu, dnešní představy o maskulinitě, emoce i mezilidské vztahy.

Z rozhovoru redaktorky Dominiky Píhové s autorkou knihy vybíráme některé názory spisovatelky.

Dnešní rodiče vyrostli v úplně jiném světě a souvislostech. Naučit se mluvit a přistupovat k dětem jinak vyžaduje velké úsilí. Navíc je potřeba si přiznat, že to neumíme.

Mezi chlapci, se kterými jsem dělala rozhovory, byla zjevná touha po něčem jiném. Hodně mluvili o tom, že chtějí od svých rodičů, zejména otců, víc. Popisovali, jak jejich tátové nenápadně podporují představy o klasické maskulinitě. Synové se od svých otců také učí potlačovat své emoce.

Otcové si před světem vystavěli obrannou zeď a za ní před ostatními své emoce skrývají, protože se u nich za přijatelné považují jenom radost a vztek.

Jeden z kluků říkal, že pravdou si nemůže odkrýt svou zranitelnost, protože by to proti němu mohl někdo použít.

Chlapci, se kterými jsem mluvila, totiž dávali jasně najevo, že by rádi s dospělými muži slyšeli o jejich zkušenostech, vztazích, emocích, sexuálních životech i věcech, kterých chlapi později litují. Chtějí o tom s muži mluvit a trápí je, že nemohou. To, že k takovým rozhovorům nedochází, je pro chlapce zdrojem bolesti. Na ni pak chlapci a muži nakonec přestanou myslet.

Než se začneme nad chováním kluků pohoršovat, musíme se sami sebe ptát: „Co jsme udělali pro to, aby chlapci věděli, jak navazovat vztah s jinou osobou, jak tuto osobu vidět jako celek, jak se s ní bavit o sexu a konsentu?“

My, dospělí se potřebujeme sami sebe ptát, jaké konverzace jsme s mladíky vedli, jak jsme je vzdělali, ať už ve škole, v komunitě, nebo doma. Musíme se ujistit, zda chlapci vědí, jaký je nejlepší způsob interakce, a zda rozumí rozdílu mezi souhlasem a nesouhlasem. Musíme vědět a mladým to vysvětlit, že když nám někdo říká ne, neznamená to, že toho druhého máme přesvědčovat.

Dnes je dostupné obrovské množství porna. Od té doby, co Pornhub zpřístupnil pornografii zdarma, stačí pár kliknutí myší a můžete sledovat cokoliv, co chcete. Problém ale není sex, ale sexismus a misogynie (nenávist, pohrdání nebo předsudky vůči ženám).

V pornu chybí jakékoliv vztahy a emocionální vazby, neexistuje v něm žádná diskuse o konsentu, absence souhlasu je dokonce často erotizována.

Dnešní děti a dospívající, zejména chlapci, ale také dívky, mají přístup k pornu dlouho předtím, než se dostanou k sexu, často dokonce dávno předtím, než někoho vůbec drželi za ruku. Porno se tak stává de facto

jejich sexuální výchovou, protože my s nimi o sexu nemluvíme. V pornu se přitom neobjevují hodnoty, které chceme, aby naše děti přenesly do svých ložnic.

Kluci, kteří jsou pravidelnými uživateli porna, nejsou ve skutečnosti spokojeni se svým sexuálním životem, vlastním výkonem, těly svých partnerů.

Takže je potřeba jim taky říct: „Chci, abys měl dobrý sexuální život, ale tohle tě k němu nedovede.“

Ani tradiční média nejsou o moc jiná. Porno možná obsahuje explicitnější (zřetelný, jasný) pohled na představy o ženách, mužích a sexu, ale vliv na to, jak kluci zacházejí s dívkami, má i populární hudba.

Děti vychováváme ve vysoce sexualizované a skutečně agresivně sexualizované a dehumanizované mediální kultuře a zároveň se do veřejné debaty nesnažíme dostat jiný pohled, který by tohle odmítal.

Výsledek je očekávatelný – většina chlapců a mladých mužů jsou dobří lidé, učí se ale hodně špatných věcí. Dokonce i ti, s nimiž jsem mluvila, kteří opravdu přemýšleli nad tím, co je správné a jak se chtějí ve svých sexuálních vztazích chovat, přiznali, že někdy jednali tak, jak nechtěli.

Pokud s nimi nemluvíme, necháváme je spadnout do pasti – vzdáváme se odpovědnosti za jejich sexuální výchovu, dovolujeme médiím, aby je vzdělávala za nás, a tak je navádíme k tomu, aby potenciálně ublížili někomu jinému a nakonec také sami sobě.

EKUMENISMUS

S ostatními křesťany chceme patřit mezi učedníky Ježíše. Naše konfese je druhořadá, Ježíš ani rodiny apoštolů nebyli katolíky nebo evangelíky.

Každý rok se na ekumenické bohoslužbě s nekatolíky společně po desetiletí modlíme a máme se rádi. Ale stačí to Ježíšovi?

„Ekumenismus je naším prvořadým úkolem,“ prohlásil Jan XXIII. a po něm další římští biskupové.

Řadu století žila katolická církev povýšenecky v přesvědčení, že je tou nejpravější církví. Od ostatních křesťanů čekala, že se vrátí do lůna katolické církve. Od první světové války, ve které opět proti sobě bojovali - a ne naposled - křesťané z různých církví, se osvícení křesťané děsili tohoto pohoršení.

Od posledního koncilu se nám ulevilo, když účast na nekatolických bohoslužbách už nebyla smrtelným hříchem. Mnoho z nás žilo v sousedství s dobrými sousedy nekatolických křesťanů. Nechápali jsme, že při jejich pohřbu máme stát před jejich kostelem a dovnitř máme zakázáno vstoupit.

Konečně si s nekatolickými křesťany vzájemně uznáváme křest, svatbu a modlitbu, ale my stále nezveme nekatolíky k Ježíšově hostině. Je s podivem, že ti, kteří tuto eucharistickou nepohostinnost hájí, sami neumí říci, proč a k čemu nás Ježíš ke svému stolu zve a co od nás očekává.

Ježíš je Hostitelem, proto se potřebujeme poctivě ptát, koho on zve ke svému stolu. V Písmu k tomu najdeme jeho pokyny. Nesmíme k nim nic přidávat nebo z nich něco ubírat. Každý se máme sami ptát, zda Ježíšovo pohostinství smíme přijmout. Ale nemáme právo svévolně odstrkávat druhé.

Jak jste spokojeni s úrovní našeho ekumenismu? /v

Ze zápisníku Karla Čapka

Není nic nového než to, co lidé zapomněli.
Slepý spolkne mnoho much.
Kdo spí, nikoho nekouše.
Týž nůž řeže chleba i prst.
Láska a kašel se nedají utajit.
Kdo lehá se psy, vstává s blechami.
Vlas ženy utáhne víc než pár volů.
Nepláče zloděj proto, že je zloděj, ale proto, že má být pověšen.
Chceš-li, aby ti slepice nesla, snášej její kdákání.
Křivá hůl má křivý stín.
Polituj ženu za to, že pláče, jako husu za to, že chodí bosa.
Střez se ženy odpředu, mezka odzadu a pátera ze všech stran.
Bůh nám posílá jídlo, ale čert nám posílá kuchaře.
Věříš-li všemu, co slyšíš, sněz všechno, co vidíš.
Není všechno máslo, co z krávy vychází.
Líní lidé mají nejméně pokdy.
Lépe, uklouzne-li noha než jazyk.
I když král leží, svět se točí.
Čím blíž králi, tím blíž šibenici.

Po 8 letech manželství

Václave, zdravíme Tě a posíláme krátkou zprávu
o stavu našeho manželství:

- Téměř každý den si řekneme svatební slib - to se nám stále daří držet.
- Každý týden děkuji před Aninkou Hospodinovi za to, jakou jsem si mohl vzít ženu (jestli nám to za uplynulý rok nevyšlo maximálně 2).
- Čtení úryvků z Písma na neděli předem - to se nám teda moc nedaří.
- Společné čtení - to je taky trochu slabší, čteme něco jen nahodile. Pravidelně ale posloucháme nedělní kázání Josefa Kordíka a většinou při tom spolehlivě usneme ještě před koncem. Ještě společně posloucháme přednášky z psychologie, zejména, co se týká výchovy dětí. Snažíme se ale společně trávit co nejvíce času, co jde - většinou procházky či výlety či sauna.
- Řešení sporů - docela nám to jde, nebo si to aspoň myslím. Už se nám ale teda taky „povedlo“, že slunce zapadlo nad naším hněvem, ale naštěstí jsme to další den vyřešili.
- Zvládl jsem letos od ledna 90 denní program Exodus (takové duchovní cvičení) a pak na jaře 8 denní zkrácené ignaciánské exercicie a minimálně 3 měsíce mně vydržel takový ten vnitřní klid, být v Boží přítomnosti a nedělat si starosti. Aninka do června kojila nejmenší dítko, tak moc času pro sebe neměla - jestli 2 víkendy byla sama pro sebe bez dětí.
- Měli jsme takové skvělé období začátkem letošního roku, skoro jsme si připadali, jako když spolu chodíme pár měsíců, ve vztahu jsme měli spoustu vášně, která se mj. projevila i tím, že na prosinec (překvapilo nás to) čekáme další 4. dítko. Žena už ale není žádná ranní rosa, ani já nejsem už nejmladší (za pár dní 39), tak snad (snad je myšleno jako víra ne pochybnost) to zvládneme (žena donosit a porodit a pak spolu vychovat) a už v plánu další děti nemáme. Dneska se nejstarší Sára stala povinná školní docházkou (budem jí mít ale na domácím vzdělávání), tak nám začíná zase další životní etapa (děti školou povinné).
- Předevčírem (v den našeho výročí) jsme si s Aninkou spolu dobře vyšlápli do Prachovských skal a pak jsme zvládli shlédnout skoro celé asi tříhodinové video z naší svatby.
- Máme se stále moc rádi. Snad (zase víra ne pochybnost) nám to vydrží. Budem na tom pokračovat v práci. Za dva roky (až budem mít 10 let výročí) bychom to chtěli pořádně oslavit. Udělat něco ve formátu svatby, děkovnou bohoslužbu a pak tancovačku, tak jsem zvědav, jestli se nám to podaří. Na svatbě jsme měli asi 160 lidí, tak by bylo zajímavé pozvat ty samé lidi (+ nějaké navíc) a kolik by jich na takovouto akci dorazilo.

J+A

PETR PAVEL
A MYLNÉ PŘESVĚDČENÍ O VĚČNÉ A NEODČINITELNÉ VINĚ
Jan Urban, 2. listopadu 2022

Mám úctu k práci nových generací historiků. Jejich zjištění, že prezidentský kandidát prošel před rokem 1989 zpravodajským kurzem, je zajímavou a důležitou informací i po tolika letech. Historikům však nepřísluší hledat argumenty, „proč by generál Petr Pavel neměl být hlavou státu“.

Francouzští vojáci a důstojníci stáli v pozoru. Vzdávali čest devětadvaceti vojákům poslední jednotky československé armády, nasazené kdy do akce. Byl leden 1993, před pár měsíci se páni politici doma rozhodli rozpustit Československo.
Sem do bosenské války rozdělení na Čechy a Slováky dorazí až za tři měsíce. Zatím jsou ještě Čechoslováky z dobrovolnické jednotky a v té chvíli sklízejí obdiv za záchranu pětapadesáti obklíčených příslušníků francouzského kontingentu mise OSN UNPROFOR v bývalé Jugoslávii.
Pod palbou, na několik hodin i v zajetí srbské polovojenské milice, se samopaly u hlav. Nakonec dokázali obklíčené francouzské vojáky, rozptýlené na čtyřech místech, najít a vysvobodit. Přivezli i jejich dva mrtvé a šest zraněných.
Francouzský plukovník rituálně odsekl šavlí hrdlo láhve šampaňského, poprvé a naposled v této válce na poctu Čechoslovákům. Francie je nepřestala obdivovat a čtyřem českým důstojníkům jejich ministr obrany předal Croix de guerre, válečný kříž za hrdinství v boji.
Major, který československé jednotce velel, byl ještě před dvěma lety členem Komunistické strany a dokonce předsedou stranické organizace. V té chvíli by se mezi všemi, kdo stál v pozoru na francouzské základně UNPROFOR, nenašel jediný, kterému by přišlo na mysl mu to vyčítat. Jmenoval se Petr Pavel.

Vyrovnat se s minulostí

Kariéru začal na vojenském gymnáziu, když mu bylo čtrnáct. Nikdy nic jiného než elitního výsadkáře dělat nechtěl. Vstoupil do KSČ a dokonce do zvláštního zpravodajského kurzu totalitní armády.
Měl talent na cizí jazyky, a kdyby v té době dostal rozkaz, šel by možná i proti demonstrujícím studentům. Nedostal a nešel, takže do bývalé Jugoslávie odjel reprezentovat demokratické Československo špičkový profesionální voják, schopný se domluvit v mezinárodních jednotkách hned v několika jazycích. Pro republiku i pro sebe získal důležité mezinárodní kontakty a respekt.
V době, kdy Petr Pavel dělal kariéru u výsadkářů, průzkumníků a zpravodajců, Státní bezpečnost opakovaně vyslýchala mého těžce nemocného otce. V roce 1988 po posledním z nich dostal v pořadí už pátý infarkt a po pár týdnech marného boje zemřel v pouhých šedesáti šesti letech.
Deset let předtím StB vyslýchala moji manželku v pátém měsíci rizikového těhotenství. Večer poté jsme o nenarozeného syna přišli. Zatýkání, provokace, výhrůžky smrtí. Měl jsem v té době s režimem hodně nevyrovnaný účet a vůči všem normalizačním komunistům bezmezné opovržení.
Komunistický režim nakonec neslavně skončil. Začal jsem po světě studovat postkonfliktní společnosti a hledat nejmoudřejší způsoby vyrovnávání se s minulou nespravedlností a násilím.

Genocida se nedá umluvit

Po cestě jsem se ocitl v několika válkách. V Salvadoru mi vojenský velitel levicových geril Joaquin Villalobos řekl, že největší odvaha je válku skončit. A opakoval mantru izraelského generála a premiéra Jicchaka Rabina, že mír se sjednává s nepřítelem – nikdy s přítelem. Sám bojoval a zabíjel dvanáct let.
Sledoval jsem pátrání po masových hrobech v Bosně, Nikaragui a v Kosovu – i jejich otevírání. Zažil jsem jednání o národním usmíření v Salvadoru. Vyjednával jsem v Bosně s obviněnými válečnými zločinci jejich dobrovolný odjezd k Mezinárodnímu tribunálu pro vyšetřování válečných zločinů v bývalé Jugoslávii.
S Člověkem v tísni jsme do Bosny vozili humanitární pomoc. Pomáhal jsem převážet lidi přes demarkační linie, ale to všechno bylo příliš pozdě.
S trochou politické odvahy k tomu všemu třeba vůbec nemuselo dojít. Vojenské síly na to mělo mezinárodní společenství dost. Jen ta odvaha chyběla.
Poznal jsem utrpení a beznaděj obětí, cynismus vrahů i nadlidský úkol příslušníků mezinárodních „mírových sil“, kterým politici nadiktovali nicnedělání a pasivitu, aby nakonec celou bosenskou válku v roce 1995 ukončilo pouhých dvakrát osmačtyřicet hodin leteckých útoků NATO.
Mezinárodní společenství stály jedno jediné sestřelené letadlo. Cena za nicnedělání a prošení agresora o mír a dodržování pravidel je za všech okolností stejně krutá jako zbytečná. Pokud pochopíte, že násilí a genocida se nedá umluvit, pak potřebujete někoho jako těch dvacet devět Čechoslováků.

Vešli jsme do časů válek

Mám obrovskou úctu k práci o generaci mladších historiků, kteří otevírají archivy a odkrývají nové a nové důležité informace o době a lidech československého komunistického režimu. Bez nich by česká společnost jako vždy v minulosti dala přednost mlčení.
Jejich zjištění, že prezidentský kandidát prošel oním zpravodajským kurzem, je zajímavou a důležitou informací i po tolika letech. Historikům však nepřísluší hledat argumenty, „proč by generál Petr Pavel neměl být

hlavou státu".
Nejenom proto, že neznají situace, kdy opravdu nezáleží na identitě, víře či minulosti toho, kdo zachraňuje život jiného. Jednostranná hodnocení a přesvědčení o věčné a neodčinitelné vině odmítají brát do úvahy všechno, co se ve světě, a hlavně v československé a potom v české armádě, stalo po konci komunistického režimu.
Třeba to, že po dalších třiceti letech služby státu patří Petr Pavel k průkopníkům a organizátorům našeho zapojení do struktur Severoatlantické aliance. Byl po čtyři roky dokonce jejím druhým nejvyšším představitelem po generálním tajemníkovi, jako vůbec první důstojník z postkomunistické země. Nepřiznat to nemůže žádný poctivý historik.
Vešli jsme do času válek a diplomatických a ekonomických konfrontací s Ruskem. Maďarský premiér, kterého jsem kdysi dávno osobně poznal jako přesvědčeného liberála, se změnil v loutku diktátorů.
Slovensko může každým dnem sklouznout do nacionalistických a protizápadních bludů. Polsko se otřásá a u nás se nedaří mírnit prorůstání politiky s korupcí. Myslím na těch dvacet devět Čechoslováků, kteří v té chvíli reprezentovali jen sami sebe, protože stát, který je na Balkán vyslal, už přestal existovat.
Nasadili životy pro jiné. Jen zázrakem o ně nepřišli. Co myslíte? Vyváží těch třiapadesát zachráněných životů členství v komunistické straně nebo absolvování zpravodajského kurzu armády totalitního režimu?

MODLITBA ZA PRAVDU
Karel Čapek:

Bože, který jsi stvořil národy a všem jsi vdechl touhu žít ve cti, zbav dnešní svět toho nejhoršího: lži. Lži, která podpírá a připravuje násilí a učí lidi nenávidět se navzájem. Lži, která otravuje národy a vykopává mezi nimi propasti, jež snad ani desítky let nevyrovnají. Bože, jak bude vypadat, jak se bude vyvíjet Evropa obluzená tolika nenávistnými lžemi! Jak bude možné soužití mezi lidmi a národy, je-li mezi ně vrženo tolik urážek, tolik opovržení a vzteků! Copak si snad někdo představuje, že tento stav ducha má a může trvat bez konce? Copak si věčně má soused oškliveět souseda a čekat jen na příležitost, aby mu zasadil mstivou a úkladnou ránu? I po válce si mohou národy podat ruce; mohou si sebe rytířsky vážit a navázat vztahy důvěry. Ale na bojišti lži nebude navěky důvěry ani cti; každá lež zajde, ale zůstane po ní nenávist a opovržení; tělo se zahojí dřív než duše. Bože, jak hrozně je zraňována duše tohoto národa, jak tohle se má jednou zahojit nebo odpustit! Copak se toho nezhrozí národové, jaký nenávistný, navěky zlý a nepřátelský svět se takto buduje? Nemá snad nikdy být mír nebo aspoň oddech v křečovitém smrtelném nenávidění?
Bože, vrať světu pravdu! Bude to víc než smlouva míru, bude to cennější než každé spojenectví. Nikdo, žádný národ, žádný stát si nebudiž jist, pokud mohou být lidské vztahy kdykoli korumpovány nástroji lži. Nebude jistoty, nebude smluv, nebude ničeho platného a bezpečného, pokud vědomí kteréhokoliv národa bude zkřivováno záměrnou lží. Za každou lží jde úklad a násilí; každá lež je útok na bezpečí světa. Nikdo nebude žít v míru ani za nejsilnější hradbou z oceli a betonu; okřídlená lež se vysměje všem vašim pevnostem.
Zbavit svět lži je víc než odzbrojení. Jaké to bylo divné jasnozření, když náš Masaryk vepsal do našeho státního znaku slova Pravda vítězí. Jako by tušil, že jednou lež podnikne generální útok na náš stát a národ, a už předem razil heslo pro toto utkání. S tím heslem můžeme jít do boje; ale jenom s tím heslem může jít celý svět do míru. Neboť jenom bez lži se mohou lidé a národy dorozumět, ať mluví jazykem kterýmkoliv.
Bože, vrať světu pravdu!

Lidové noviny 25. 9. 1938

Skutečně inteligentní člověk ví, že je zároveň hloupý. Skutečně velký člověk ví, že je zároveň malý. Někteří lidé se však malí necítí nikdy.
To jsou právě ti, kteří malí opravdu jsou.
Opravdová spokojenost je jako práce v zemědělství. Je to úžasná schopnost vytěžit z každé situace to nejlepší. Je stejně tak namáhavá, jako je vzácná.

G. K. Chesterton

K PŘÍPRAVĚ NA BOHOSLUŽBY O NEDĚLÍCH A SVÁTCÍCH

neděle 6.11.		**32. v mezidobí**	
8 h.	Lukavice	2 Mk 7,1-2,9-14	Ž 17
9	Mistrovice	2 Sol 2,16-3,5	
9.30	Orlice	L 20,27-38	
sobota 12.11.		18 h. Letohrad	
neděle 13.11.		**33. v mezidobí**	
8 h.	Lukavice	Mal 3,19-20a	Ž 98
9	Mistrovice	2 Sol 3,7-12	
9.30	Orlice	Lk 21,5-19	
sobota 19.11.		18 h. Letohrad	
neděle 20.11.		**Slav. Ježíše Krista Krále**	
8 h.	Lukavice	2 Sam 5,1-3	Ž 122
9	Mistrovice	Kol 1,12-20	
9.30	Orlice	Lk 23,35-43	
sobota 26.11.		18 h. Letohrad	
neděle 27.11.		**1. adventní**	
8 h.	Lukavice	Iz 2,1-5	Ž 122
9	Mistrovice	Řím 13,11-14	
9.30	Orlice	Mt 24,37-44	
sobota 3.12.		18 h. Letohrad	
neděle 4.12.		**2. adventní**	
8 h.	Lukavice	Iz 11,1-10	Ž 72
9	Mistrovice	Řím 15,4-9	
9.30	Orlice	Mt 3,1-12	

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv, Václava v Letohradě
Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, jazyková úprava Jana Kalousková • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz • uzávěrka je 20. každého měsíce
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741